

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălățate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 16 Maiu.

Țile pentru ținerea examenelor sunt țile de sărbătoare pentru copii, pentru părinți și pentru învățătorii. Pentru toți însă numai atunci, dacă și a făcut datorința.

La tot cazul responsabilitatea pentru progres cade în sarcina părinților și a învățătorului. Am accentuat nu odată în colonele Țiarului nostru, că familia trebuie adusă în strânsă legătură cu școala. Acolo, unde familia nu face nimica, sau foarte puțin pentru dezvoltarea sufletescă a copilului, toate năzdale învățătorului, totă munca și truda lui rămân zădărnice, înfruntate în mare parte paralizate. Și du rare, și de Ți trebuie să esperiem, că în adevăr poporul nostru încă nu a ajuns acolo, ca se scie aprepția după adevărata ei valoare școlă și prin ea creșterea tinerimei. Mulți trimet copii de acasă de silă și de frica organelor, cari amenință cu pedepse, mulți ca copii se nu fie în jurul vetrei și se cêră pâne, mulți fac și mai rău, i trimit trude, i opresc, acasă pentru toate nimicurile, nu i provod, cu cărți și cu vestminte în timp de erna, și toate aceste nu se pot scusa totdeauna cu sêrăcia, ci aceste aparințe triste sunt de a se căută mai mult în nepriceperea poporului.

Directorii scolari încă și dau puțină silință ca să capaciteze poporul despre însemnătatea școlii, de pe amvon rar se spune poporului, că numai prin cultură pôte ajunge la bunăstare și la o viață mai cu ticană. Sunt deci mulți, foarte mulți factori, cari contribuie ca școala se nu fie cercetată cum trebuie, sunt mulți din cei chemați, cari nu și fac sêmă cu responsabilitatea cea mare ce o au față de turma încredințată păstoririi lor, și acolo, unde aceste stări de lucruri domnesc și grasază, examenele nu pot să fie țile de sărbătoare, copii se ascund în loc se vie îmbrăcați frumos și veseli la esamene, învățătorii e înfruntă de rezultate, ce le de arură, părinții la rëndul lor încă sunt lipsiți de bucuria de a vedea pe fii lor cetind frumos, deslegând probleme din comput și bine versați în ale geografii și istoriei, tot cunoscințe indispensabile pentru un om, ce voesce ca aȚi se pôtă trăi în lume.

Reuniunile învățătorilor nostri an de an se ocupă în ședințele lor cu constatarea acestor rele, iau și ele concluse în direcțiunile amintite, aduc la cunoscința superiorilor pedecile ce se pun în calea progresului nostru, dar neavând ele putere efectivă, conclusele lor rămân ca să arede posterității luptele, prin cari au trebuit se trecem noi românii ca se regenerăm poporul. Ne facem și noi sêmă cu toate

greutățile, scim să aprepțiem zelul celor buni, dăm la gol indiferențismul celor pécătoși, și se scurge an de an din viața noastră fără ca să fim în stare se ne ajungem scopul, așa după cum dorim. Sunt acum peste 20 de ani trecuți, decând s'a decretat de obligat învățământul pentru tot natul, dar resfoind prin statisticile sinodelor, căutând din datele ce le presintă numărarea poporului, dăm de ținuturi înțelenite, dăm de tineri neinpământenii cu ale școlii, dăm de ômeni, cari nu numai că nu-și dau silința ca să se ridice din negura cea întunecată, în care i-a aruncat vicisitudinile timpurilor celor de tristă memorie, ci pare ca și cum s'ar afla bine în starea aceea întunecată, perseverază cu o rară îndereticire a rămâne și mai departe ca a fost înainte cu o sută de ani.

Avem lege, că comitetul parochial trebuie să se intrunescă în ședință acolo, unde învățătorul nu e definitiv și se pună la cale sistemizarea salariului și publicarea concursului. În chipul acesta alegerea s'ar puté efeptui cu ușurință în lunile de vară, cu 1 Septembrie ori 1 Octombrie s'ar puté începe școala regulat, învățătorul ar scî cum stă cu el și unde are să l'afle erna și și-ar vede de școala și de meseria lui la bun timp. Legea acêsta însă durere, că se eusecșă și un protopresbiter devotat școlii și interesele ei. Unde acesti doi factori ori unul ori altul, fie din comoditate, fie din nepricepere, căci rea credința nu putem presupune, lasă ocaziunea esamenului nefolosită, lasă ocaziunea când poporul e adunat și când e mai bine dispus a aduce și jertfe nefolosite, acolo apoi de regula nu se mai face nimic până după culesul cucuruzului.

Așa rămân concursurile republicate ori de se publică se publică târziu, când toți învățătorii de ceva trêbă s'au aședat, și comuna aceea, ori pôte deci de comune rămân în stare provisorie cu învățătorul, rămân în ca să nu aibă de unde alege, rămân ca se facă țerg și licitațiune minuendă cu nisce nefriciți, cari au învățat și ei cândva ceva, dar nu pot se ia folos de învățatura lor altmintrea, decât figurând câte 3—4 luni de erna că învêțatori tolerați, aȚi în o comună, mâne în alta, fără să dai de vre-un sporiu pe urma lor. Ca să încete aceste organele noastre concredute cu cele ale școlii trebuie să fie cu totă rigorea, trebuie să pășescă cu totă asprimea și dacă nu merge altcum, trebuie să statueze câte va esemple față de cei pécătoși. Considerațiunile trebuie se încete în fața binelui public. „Salus rei publicae suprema lex.” Cine nu pôte ori nu vrea să-și împlinescă datorința trebuie constrins la acêsta, căci de nu, vor trece încă multe decenii

până ce vom avé școle bine organizate și cum le cere timpul dela noi.

Și dacă nu ar stă străinii mereu la pândă, și dacă ei nu ne ar înegrî la toate ocaziunile, și dacă ei nu și-ar bate joc de școlile noastre și atunci ar trebui să o facem, dar apoi când ei se bucură de rămânerea noastră înderept, cu forțe îndecite trebuie se lucrăm ca să ridicăm școlile din starea cea tristă în care se află în unele ținuturi. Unde e vorbă de progresul și binele nostru, acolo nici o jertfă nu e prea mare și binele nostru încă nu e proletariu, încă tot nu e la sapă de lemn de tot ca se nu pôtă face ceva și pentru școlă, numai conducătorii trebuie să fie la locul lor.

Vedem, că alții și concentreză toate puterile, vedem chiar și la noi unde poporul e mai cu pricepere și unde scie aprepțiam școala ca să îngrijescă de ea ca de ochii lui, vedem, că acolo învățătorii sunt binișor remunerati, vedem, că au trecut și se numără între frunțași, vedem, că nici o lucrare nu se face fără ca ei să fie consultați și fără ca să ia parte activă la toate acțiunile, vedem, că acolo esamenele sunt țile de sărbătoare, vedem, că părinții saltă de bucurie în inimile lor când aud pe copii lor răspundând în fața unui public ales, și dacă vedem aceste nisunța noastră nu pôte să fie alta decât ca pretutindinea să ridicăm prestigiul învățătorului, pretutindinea să ridicăm școala, pretutindinea să facem să străbată în păturile cele mai jos ale poporului, dorul de a avé o școlă cum se cade.

Am făcut mult de 20 de ani putem arêta frumoșe progrese ici coala și am fi cu mult mai departe dacă pretutindinea ar fi fost în fruntea școlilor ômeni cu tragere de inimă. Ceea-ce nu s'a făcut, se nu întârziem ca să se facă în interesul binepriceput al bisericeii și al poporului nostru.

Revista politică.

Cestiunile economice preocupă deocamdată într'un grad deosebit pe statele europene și chiar pe statele celorlalte continente. Impregiurarea, că mai mult ne apropiem de terminul, în care se va face o radicală reformă în actuala situațiune a raporturilor economice dintre diferitele state, a provocat o miscare deosebită și presa încă și continuă comentariile, îmbogățindu-le cu felii de espuneri și de date.

Raporturile dintre monarchia noastră și România nu s'au mai îmbunătățit de loc, și războiul vânal provocat între aceste două state vecine se continuă cu cerbicia dela începutul inaugurării sale. Fie-care

FOIȚA.

Oglinda plugarilor

după

Fritz Möhrlin

prelucrată de

I. C.

Pacea în casă.

(Urmare.)

Dacă se află copii în familie, nu ve uitați de ei, că nimic nu suferă mai tare decât inima copilului, amenințată fiind de vre un necaz, căci ea e legată de părinți cu cea mai curată iubire, și inima lui e cea mai tristă, când vede neînțelegerea în casă. Cine iubesc copii, acela se încercă a delatură ori ce cêrtă dinaintea lor, și va primă prezentele ca o admonie ca trăi în liniste și bună înțelegere.

Să cercetăm în mai, că greșelile și greșelile și în stare a judecă pe alții cu blândete.

Lipsele și necasurile, cari nu lipsesc în nici un unghet al lumii, se ne indemne și împinteneze a ne

ajută unul pre altul spre a fi mai bine. Chiar dacă avem temeuri destul de drepte spre a ne aruncă imputări unul altuia, prin ele tot nu putem ajunge la țință, ci numai prin ertare și printr'o mână bună de ajutoriu putem să apucăm pe calea cea adevărată. Durere însă, că nici chiar în casa sêracă nu se află pacea, unde ea trebuie păstrată, ca cea mai prețioasă, care adeseori e unica lor avere. Unde nu este pace în casă acolo se preumblă lipsa și necasul cu pâlăria în cap și în scurt timp totă casa ajunge a fi o adevărată ruină.

Băgați bine de sêmă, în fie care casă țêrănescă se află un inger împăciuitoriu, care șede la masă între noi-căsătorii, deși nedrept, ce șede cunoscem ființa lui de față la pacea, ce domnesce în casă, mâncările ne tignesc, și odichna ce o gustăm în cercul familiei, obosiți fiind de lucrul de Țiua, ne dă puteri nôue.

Simțim și aceea, cum acel inger tot mai tare se depărtează de ușa caselor, unde nu e bună înțelegere, și așa pe astfel de familie le părăsesc cu totul și ba ca apar de totii le părăsesc.

Esistă și familii de acele, în cari pacea numai la părere este în casă. În astfel de cas și unul și altul e sâtul de cêrtă, vedând, că așa nu o pot școlte la cale. În astfel de case nici nu se mai încercă nimeni, ca să facă pace, ci și unul și altul nu cunosc altă pace, decât despărțirea pe vecie.

Ce cuget infricoșat ne va munci și nelinistî la trecerea din viață, când trebuie să mărturisim, că nu ne am putut înțelege, că viața acêsta a fost perdută pentru amândoi, ce părere de rău adencă trebuie să ne cuprină!

Cum adeseori putem veni numai chiar în momentul acela la pricepere, că inși-ne am fost de vină: caprițiul, mândria și trândăvia, cari au răcit buna înțelegere între căsătorii. Cum nu ne-am pofti acum numai câțiva ani ca să îndreptăm tot rêul, ce l'am făcut!

Dar avem încă timp să cultivăm acest bun de mare însemnătate dacă se furișează între noi vre-o cêrtă, atându-se nu înlърdium nici unul a ne împécă, iertându-ne unul pe altul, se ne îngrijim ca flacăra iubirei să nu se stângă acoperită fiind de cenușă, ci să încăldescă viața conjugală și să susțină pacea în casă.

II.

Cine e bărbat în casă.

„Unde e Tóder? întrebă pandurul, pășind sêra în grajd, unde sêrmăna țêrăncă mulgea vaca într'un șustar de lemn, ér în jurul ei se afla un copilăș încă mic, care cu un furcoiu asternea la vacă, ér o fetiță ca piperul de iute i aducea de mâncare nisce buruiene.

dintre aceste două puteri s'a născut și da aparența ca și cum n'ar avea nici o daună din această stare abnormală și aceasta din motiv ca nici una se nu ce deze din pretensiunile intereselor cu ocaziunea unei eventuale negocieri.

Dauna se simte însă mult în lăuntrul acestor state și se simte la noi în un grad mai mare decât în România. Așa ne explicăm lucrul, că camera comercială din Cluș, unde până acum se protestase demonstrativ pentru încheierea convențiunii cu România, în raportul ce l'a asternut ministeriului de industrie și comerț, ocupându-se cu raporturile politice economice dintre monarchia noastră și statul român vecin, constată cu colorii triste enormele daune, ce s'au comis. Camera combate actuala politică economică dintre aceste state și insistă ca cât mai îngrabă să se încheie convențiunea vamală reciprocă și favorabilă ambelor puteri. O politică esagerată patriotică și șovinistă ca și care s'a purtat până acum, poate să cauzeze astfel de rane încât ele să nu se mai vindece în veci. O pretinde această camera cu atât mai vârtos, cu cât între aceste două state totdeauna au fost raporturile politice economice favorabile și numai acum, în urma unor închipiri nerealizabile s'a provocat o stare abnormală, care pretinde jertfira intereselor celor mai vitale.

O scire neplăcută a cuprins statele de vest europene, și aceasta este tendința statelor Americii de nord de a rupe toate legăturile economice cu Europa. Emancipațiunea economică a statelor unite se va duce în îndeplinire prin două mijloace: prin introducerea exclusivă a etalonului de argint și urcarea în mod radical a tarifului pentru mărfurile străine. Aceasta din urmă pretinde și instituirea unor agenți independenți, cari vor avea să zădărnicescă importul mărfurilor străine chiar și atunci, când aceste ar plăți taxa esorbitantă a vămei. America intenționează prin această și formă o industrie cu totul independentă, fără a lua în considerațiune producțiunea statelor europene.

Intrevorbirile, ce le-a avut fostul cancelar german Bismarck cu reprezentanți de ai jurnalelor franceze și ruse a provocat la curtea berlineză rea impresiune. Bismarck s'a exprimat asupra unor chestiuni, cari trebuiau făcute și cari tradăză cu totul intențiunile Germaniei, în urmarea politicii sale esterne. Aceasta a și fost cauza, că din cercurile competente s'a făcut toate încercările pentru a paraliza espunerile principelui. Insuși împăratul Wilhelm, după cum scriu unele ziare germane, s'a exprimat, că principele a început a fantasă la bătrânețe. Aceste încercări însă s'a dovedit de forțate și presa se ocupă serios comentând espunerile bătrânului bărbat de stat.

Foile franceze au publicat notificarea, prin care s'a desființat așa numitul comitet național. În această notificare s'au spus principiile, de cari ei au fost conduși la apărarea republicanismului și face tot deodată apel la alegători ca în viitoriu să-și încredă voința bărbaților, cari s'au dovedit demni a le apăra interesele.

Și pe când boulangismul a căzut cu totul fără a se mai fi putut avântă cel puțin odată, președintele republicii Carnot culege laurii entuziasmului în călătoriile sale, ce le-a întreprins. Cu aceste ocazii Carnot s'a silit a asigura Europa de intențiunile pacinice ale Franciei, pentru cari dănsul luptă cu cea mai mare energie și le va susține până-ce împrejurări decizive nu vor reclama mijloace sdrobotite de foc.

„Nu știu,” răspuse femeia, „nu trebuie să me întreb, ci să mergi numai peste uliță în crăsmă, că acolo abunăsăm îl vei afla. Dór nu va fi făcut ér ceva, de-l căutați!”

„Eu nu știu decât despre o bătaie, la care a fost și el părtaș, acuma va trebui să stea la umbră vre-o câte-va săptămâni” dîse pandurul.

Sérmana femeie, supărata foc strigă: „Dar cum se poate așa ceva, el e cu mult „mai blând.” „Se va vedé” dîse pandurul, „noi vom cercetá mai cu de-amăruntul lucrul.”

Apoi plecă mormăind cuvintele:

„Ce femeie fără cap, se supără în loc de a se bucura, că scapă pe cât-va timp de bărbatul ei!”

Nóptea târziu éta vine bărbatul mort de beat acasă. Biéta femeie l'astepta cu furca la brâu, torcând și curățind din când în când luminața de seu ce respândia rațele slabe în căsuță. Ea și dîcea: „O Dómne, numai de ar lásá copii în pace.”

El isbind ușa se aședá pe talpa din fundul casei și tace câteva timp. Apoi începe:

„Nu me veđi, că sunt acasă?”

„Cum se nu, dór ți-am dat bună séra.”

„Ce-mi pasá mie de bună séra ta, cu atât nu me indestulesc, veđi adú ceva pe masá!”

„Aici e tot ce am,” dîse femeia aducénd o ólá sdravéná cu lapte și o mămăligă cât o căciulă cio-bănescă.

Vorbirile președintelui sunt favorabil comentate de presa străină și în special presa germană privește în actualul președinte pe un monarch puternic, ale cărui bune intențiuni pentru prosperarea în líniste a Europei nu trebuie trase la îndoéla.

Iubileul

I. P. S. S. părintelui arhiepiscop și metropolit al Bucovinei Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu.

Aflăm de interes a reproduce după „Candela” părțile mai însemnate despre decursul iubileului de 10 ani al păstoririi Eminenței Sale Dlu arhiepiscop și metropolit Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu.

Dilele de 26 și 27 Aprile a. c. vor rămâne nesterse în memoria celor ce avură parte a fi de față la festivitatea, manifestațiunea grandioasă din partea arhiepiscopiei mulțămitoare, însoțită încă pare-că anume de cel mai dulce și frumos timp de primăvară, în onórea activității de 10 ani a I. P. S. Sale arhiepiscopului bisericii ortodoxe orientale a Bucovinei și Dalmației. Manifestațiunea se începú în 26 Aprile séra, conform programului, cu un conduct de facile imponent și ne mai vędú în capitala țerei. Preste 1000 de facile în frunte cu două capele de musică se puseră în mișcare la 8 1/2 óre tot patru câte patru din piața Elisavetei spre piața principală și de acolo prin strada templului și a universității spre reședința arhiepiscopescă. Parcul de dinaintea palatului arhiepiscopesc nu mai putea cuprinde mulțimea privitorilor. Tot așa erau ocupate și toate ferestrele spațiosului palat, ce dau în acel parcu. Înaintea balconului se postá mai întâiu corul festiv, ce constá din 100 de cântăreți, apoi ceva mai departe musica militară a regimentului de infanterie 41 și prin pregiur în linie șerpuitoare se înșirară purtătorii facelor, desvóltând împreună cu focurile de pe portalul principal „o mare de lumină”. Serenada se începú cu uvertura din opera „Wilhelm Tell” de Rosini, după care urmă sub diregița dlui E. Meședer imnul festiv compus de dl C. R. Caraș, apoi un ingenios potpourri compus din cântece românesce și slavenesce de dl Costelechi, capelmaistrul musicii militare, și executat cu o acurățé, încât nu se putea reținé să nu aplauzeze nici înaltul Iubilaru, care sta pe balcon încungiurat de archimandriți, consilierii consistoriului, de patronii bisericii și de alți dignitari înalți. După-ce mai cântá corul imnul festiv compus în limba slavenescă de dl profesor I. Vorobchieviciu, érá musica militară încă două piese fórte bine alese, publicul erupe în strigáte puternice de „sě trăescă” și „slava”. În fine, mai aședédu-se valurile strigételor, luá I. P. S. S. părintele iubiliaru cuvântul, de mulțámi cu voce sonoră în limba germană, română și slavenă pentru ovațiunea mărécé, ce i-se făcu.

A douăzi, adecá în 27 Aprile, după-ce fu condus I. P. S. S. de o deputațiune compusă din d nii archipresbiterul Mándrilá, Ilustritatea Sa Modest cav. de Grigorcea și profesorii I. Vorobchieviciu, Chirilovici și Tarnoviechi dela reședința arhiepiscopescă la biserica catedrală, se celebrá liturgia solemnă, la care piesele corale le cântá cu deosebită precisiune un cor combinat din membrii societății „Armonia” și ai societății „Academia ortodoxă” și din studenții dela scólele mijlocie. După sánta liturgie și docsologie tinu venerabilitatea sa părintele ecsarch catedral Ioan Popoviciu două cuvéntări festive.

Dupá serviciul divin, care durá până după 11 óre, fu condus I. P. S. S. tot de aceea deputațiune la reședința arhiepiscopescă, érá câteva minute mai în urmă plecárá, într'un șir imponent de equipage, patronii bisericii, nobilimea, preoțiunea, diferitele deputațiuni etc. prin strada principală până la portalul reședinții, unde furá toți întimpináți de ceremoniar și conduși în sala festivă. Acolo în drepta cuprinsérá loc patronii bisericesci, nobilimea, ostáșimea, deputațiunile și corporațiunile, și în stánga archimandriții, consilierii consistoriali, colegiul profesoral al facultății teologice, protopresbiterii, cecalaltá preoțiune etc., érá galeriile erau ocupate de o cunună frumósă de dame. O deputațiune conduse apoi pe I. P. S. S. părintele arhiepiscop din sala albastrá în sala festivă, unde fu întimpinat cu strigáte de „sě trăescă” și „slava”, pe când societatea „Armonia” împreună cu societatea „Academia ortodoxă” întoná imnul „Mărire

„Ce? asta e mâncare pentru un bărbat, care lucrá tótá ziua? Veđi de adá alteceva că de nu, durdue și fulgerá!”

„Dar ce să ți aduc, tu scí bine, că nu avem nici un cruceriu, eu cu copii am mâncat numai mămăligă prăjită, tu scí bine, că în săptămána asta nu ne-ai dat nici un ban fránt.”

„Așa?” strigá el ridicédu-se de pe talpa casei, „așa, tu încă vrei să mi faci imputári, că prăpădesc prea mult? Veđi, asta încă e una!”

„Te rog nu face așa larmă, să nu se scóle copii, că e lucru infricoșat se vadá și ei ce neînțelegeri sunt între noi.”

„Taci din gurá, nu me îmbétá cu apă rece; ce-mi pasá mie de copii tei!” dîse bărbatul și aruncând sérmanei femeie vre-o căți va pumni sănătoși după cap de o lovise tusa. „Vreau să vedé cine e bărbat în casá, eu sau tu?”

Intr'aceea amăriții copilași se desteptară și vędénd ei țigánia asta, și cređénd, că ei pórtá vina, alergárá numai în cămășuță, plángénd la tatál lor și-l rugárá să lase pe mama lor în pace, că ei se vor purtá bine și vor fi ascultátori. Așadará aici se scie cine e bărbat în casá.

(Va urmá)

lui Dumneđu” de Beethoven. Ocupádu-și Eminența Sa locul, ce a fost rezervat, îndată páși înainte Ilustritatea Sa dl Iancu cav. de Zota, de roști o cuvéntare.

Dupá cuvéntarea această, care fu rostită cu multá vervá și aplaudată viu la fie-care propozițiune, cântá corul „mulți ani”. Acum își ridicá vocea I. P. S. S. părintele metropolit și răspunse în următorul mod:

Preastrălucită și mult onorată adunare a scutitei de D-șeu eparchiei bucovinene!

La întrarea Umilinței Mele în scaunul sántei noastre arhiepiscopiei și Metropolitii, nu M'am asteptat să-Mi fie dat a stá un deceniu întreg în fruntea eparchiei și a afacerilor archipăstoriei.

Cu atât mai puțin M'am așteptat la aceea, că în ziua aniversară a decădei prime de archipăstorie să-mi fie dat a vedé adunați în biserica catedrală și în reședința arhiepiscopală reprezentanții tuturor organelor constituite ale comunității noastre bisericesce, — nu spre a-Mi cere darea de sémá de celea-ce le-am lucrat prin dece ani în viaa Domnului, — ci prin solemnitățile puse la cale cu devotament și strălucire, a vedé manifestațiunea bucuriei, că Me aflú încă în viața precum și espresiunea de îndestulare și de mulțămire cu ostenelele și modestele rezultate ale archipăstoriei Mele.

Fie binecuvéntat numele Domnului, carele cu îndurarea sa nemărgintá Mi a prelungit anii vieții până astăzi și M'a umbrít cu ajutorul seu, ca să-mi pot ímplini îndatoririle archipăstoriei, — pe cât a fost și este cu puțință în nisce ímpregiurări ca cele actuale.

Domnilor și fraților Mei preonoráți! Ilustritatea Sa, dl Dr. Ioan cav. de Zota, patronul mai multor bisericii parochiale și deputatul poporului la dieta țerei și la senatul imperial ca organ vorbitoriu al strălucitei adunări de astăzi, binevoi a atinge un șir de momente din timpul activității mele archipăstoresce.

Până să-mi dau răspunsul cel puțin la unele dintre acelea momente, Me simt datorit a constată în genere — și o fac această după adevér și fără de resevă, cum că micul mánunchiu de roduri pe terenul bisericesc al țerei nu este propriu al Umilinței mele, ci că la acesta au participat cu devotament evangelic și conlucrare patriotică toate organele constitutive ale s. noastre bisericii, și anume preonoráți patronii parochiali ai ilustrei noastre Nobilimii, preaiubitul nostru cler eparhial, mándra pleiadă a inteliginții noastre după starea și chemarea-i publică, precum și evlavioșii crestini și poporenii de prin toate enoriele orășene și sătesce, cu un cuvént, toți cei ce locuim în pământul mostenirii noastre părintesce și suntem fi sántei și drept mărítorei bisericii a lui Christos. De aceea și sərbarea iubilară de astăzi nu este numai a Umilinței Mele, ci a tuturor celor ce au lucrat și lucrá cu devotament la înflorirea bisericii și a țerii.

Spre întărirea afirmării mele fie Mi conces a aduce unele momente speciale.

Dacă Ilustritatea Sa dl vorbitoriu a atins activitatea învęțătorială a Umilinței Mele și a binevoit a recunósce valoarea trimeritorilor mele archipăstoraie în diecesă, apoi adaug la această, cu alusiune la cuvintele evanghelice, că pământul, întru carele am sámenat cuvintele învęțăturilor crestinesce, nu este petriș, ci pământ bun, și de aceea tot gráuntele sámenat a și încólit și acum sporece și crește ca holda cea binecuvéntată.

Dacă apoi s'a întonat fapta ímbucurátore, că în timpul archipăstoriei Mele de dece ani s'a construit și s'a sánțit acel număr însemnat de biserici, apoi partea Mea constá mai cu sémá numai într'aceea, că am îndemnat la zidirea locasului dumneđesce, dará meritul real înaintea lui Dumneđu al bisericii este ale patronilor și comunităților parochiale, cari au fost gata cu denariul lor la nisce jertfe atât de însemnate dará mántuítore.

Dacă se mai índegetá și aceea, că am conferit la desceptarea consciinții în popor și la priceperea valorii, cel are el în raport cu numărul și cu puterea sa de viață, precum și la ridicarea stimei sale proprie și la ínmulțirea respectului din partea altor elemente conlocuítore, apoi adaug și aici, că n'am făcut decât am colaborat cu bărbații luminați, cari stau în fruntea poporului nostru, pornit pe calea cea bună de cultură sánětósă; de aceea și afirm cu tárie, că sunt mándru a fi archipăstoriu unui popor ca acesta, carele merítá a avé archipăstoriu chiar de sémá sánților trei Ierarchi.

Dacă s'a mai afirmat érá de Ilustritatea Sa dl vorbitoriu, că Umilința Mea am stáruit a ínrádeciná în genere religiozitatea și virtúțile de umanitate, apoi nu pot să nu adaug și aici, că întru ímplinirea acestei chemări cardinale a archipăstoriei Mele am fost și sunt spriginit bárbătesce de confráții și conlucrátorii Mei în viaa Domnului, de care constatez, că este binecuvéntată ínrátáta, încát pe lângá osteneála din partea noastră a tutora va crește și va aduce roduri mánóse asemenea pomului plántat la ísvórele apelor.

Dacă s'a recunoscut și aceea, că am stáruit a-i íntári pe diecesani în cultul patriotismului și în neclintia fidelitate și aprinsa iubire cátrá preainalta dinastie domnitore, apoi am făcut-o această și urmez a o face din însuflețire curată a cetățanului credincios și din convingerea firmă, că sub aripile vulturului puternic al monarchiei și în alipire strénsă de preainaltul tron împéretesc se bucurá Bucovina cu vetrele ei părintesce, precum și sf. noastră biserica, de scut și rađim puternic, de pace și líniste nebántuită, de prosperitate și îndemánare pe toate terenale vieții, íncredéntare viuă și nedisputabilă, de care sunt pétrunse toate plasele populațiunii noastre Bucovinene.

În fine binevoi Ilustritatea Sa dl vorbitoriu a constată cu bucurie în numele strălucitei adunări și aceea faptă, că în decursul timpului scurt de archipăstorie, Mi-a succés ai ínturá pe toți eparhioși, fără deosebire de limbă, sub parola Pravoslaviei și scutul maicei noastre bisericii drept mărítore, índrumând așa pace și bună ínvóire între cele două elemente naționale, ínráțite întru Christos, precum și bună íntelegeré și amiciei cu conlocuítorii de alte limbi și confesiuni. Am stáruit-o această și o voui stáruí, deóre-ce cred și prevéd, că sf. noastră biserica din pământul Bucovinei va fi scutită de clátinare și scóadere numai așa, dacă fi ei de una și de alta limbă se vor ínturá stréns și se vor ținea morțiș de flamura Ortodoxiei, după-um am fost din vechime și sunt și astăzi legați unii prin alții prin una și aceeași credință, speránță și amóre întru Christos; cred și prevéd, cum că cele două elemente naționale ortodoxe se vor susține și vor póte prospera în cultură și în stare bună materială numai așa, dacă se vor sprigini frățesce între oláltá pe când pe calea ímpárecherii s'ar distruge; cred și prevéd

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a unei în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de pnenumeratiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolarică și literară. — Prețul de pnenumeratiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere înveredită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valorose, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românescă. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea novelei: „Idealul perdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Duflu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenui Român. Cartea III. IV. cuprind materii forte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolaru din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea I. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebuc localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influița mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla poporală pentru învățatori și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sêrbătoare, — care arêta timpul întroducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bătrâni, 6 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierii dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mōșe, bunu, bune, străbun, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela consoși de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuși și dela toși creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amăsurat tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioan Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e forte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla poporală, se vind cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolarici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidiececan din Blaș, actualminte vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ér ceremonie bisericesci, întocmindu-le cu cele prescrie și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeși. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esemplariul e 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sînți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturhie, a celui dintru sînți părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele acelu sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci forte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai în 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolaru de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolaru de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea santei Vergure Maria a Născătoarei de D-deu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 50—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.